

אברהם מאיר (מאירק'ה)

יליד 1 בינואר 1925, בעיר בראילה (Braila), רומניה
עלה לארץ ב-1941
התגייס לפלמ"ח ב-1942
הצטרף לפלי"ם ב-1945

בן דבורה ושבתאי ז"ל.

ב-1931 המשפחה עברה לעיר הבירה ובמרץ 1941, מיד אחר ההפיכה של "משמר הברזל" האנטישמי, הנער בן ה-15 עלה ארצה ונקלט בקיבוץ אשדות יעקב במסגרת מחזור ד' של עליית הנוער. הוריו ואחותו נשארו ברומניה.

גיוס לפלמ"ח

באפריל 1942, קבוצת נוער ד' התנדבה לפלמ"ח. פלוגה א' בפיקור נחום שריג קלטה אותם. כמ"מ נקבע אסף שמחוני. בתום שנתיים, ההכשרה סיימה את תקופת ההתנדבות. מאיר ועוד שניים נתבקשו להמשיך. בפברואר 1944 הוא נשלח לקורס מפקדי כיתות. מדריך כיתתו היה יצחק רבין. בתום הקורס הועבר לקיבוץ יגור. מפקד הפלוגה היה נחמיה שייין. האירועים המרשימים של התקופה, היו: כנס הפלמ"ח ב"משמר העמק", במאי 1944, והמבצע לשחרור המעפילים ממחנה עתלית. המ"פ נחמיה שייין נהרג ב"ליל הגשרים". יוסק'ה רבקינד התמנה במקומו ומאיר היה לסגנו.

בפלי"ם וב"מאבק"

באוקטובר 1945, מאיר התנדב ל"קורס מפקדי סירות", מחזור 5. מפקד הקורס היה אברהם זכאי ומבין המדריכים זכורים ישראל אוירבוך ויוסק'ה פינצ'וק (אלמוג). אלה היו ימי "המאבק" ואירוע רדף אירוע: הפלי"ם השתלט על מטעני נשק של הצבא הבריטי, חיבל בתחנות רכבת ותקף את מחנה ה-"פי.אם.אף" (P.M.F) בכפר ויתקין ואת המשטרה בסידני-עלי. בין הזמנים, הבחורים בילו את הלילות בקבלת עולים שהתגנבו ארצה סופינות בלתי לגליות. בסיום מחזור 5, מאיר התמנה כמדריך במחזור 6 ובו בזמן, המשיך לקחת חלק במבצעי הפלי"ם. בפברואר 1946 מאיר הועבר לקיבוץ "מעברות" והתמנה למפקד מחלקת המטה של הגדוד. קודמו בתפקיד - "פוזזה" ז"ל - היה בצעדי הראשונים, אך לוח הזמנים השתבש: זו הייתה תקופת החיפושים הגדולים - המחטרות תקפו והבריטים החריפו תגובות. באחד הבקרים, המשק הוקף ע"י הצבא

הבריטי. מאיר, פוזה ואחרים נעצרו ונכלאו בלטרון. אחר כחודש, חלק מהאנשים שוחררו באוגוסט אותה שנה, מאיר נשלח לקורס "מפקדי אוניות" כהכנה לקראת יציאה לחו"ל.

ב"שליחות"

באותה תקופה, הצ'כים עזרו לשוב בנושאים שונים. במרץ 1947 כמה אנשי פלמ"ח יצאו בטיסה, דרך אמסטרדם לפראג. בקבוצה היו, בנוסף למאיר, גם אוסי רביד ומוטי הוד. האחרון נשלח לקורס טיס ואילו מאיר נשאר במקום כדי לסייע לנציג הארץ ישראלי - י. כרמי. בינתיים, נודע שבני משפחתו של מאיר הגיעו לגרמניה. הוא ביקש חופשה כדי לאתרם ולהסדיר עלייתם. הממונים נענו בחיוב ומאיר יצא לדרך, עבר את הגבול ואיתר את המשפחה במחנה עקורים, ליד שטוטגרט. כעבור יומיים, המשפחה נאלצה להתפצל מחדש והבחור חזר לצ'כיה. עם שובו, נצטווה לעבור להונגריה. הוא וחבריו היו אמורים לעבור את הגבול בדרך חוקית. כניסיון ראשון נבחר מעבר בקרבת העיר "קושיצה". הם הגיעו לגבול והציגו דרכוניהם הארץ ישראליים. אלה לא הרשימו את נציגי השלטון הקומוניסטי וה"תיירים" נדרשו לחזור מיד לסלובקיה. באותו הלילה, הארבעה יצאו בחשאי לעבר הגבול ההונגרי. הדריך אותם מבריח סלובקי עצבני אשר קודם לכן הספיק להרגיע חרדותיו בעזרת מספר כוסיות י"ש. אחר כמה שעות, הבחורים הגיעו להונגריה. שם נתקבלו ע"י יעקב סלומון - נציג המוסד לעליה ב'. יומיים לאחר מכן, הקבוצה הועברה לאזור מיוער, בו נפתח קורס להגנה עצמית של נוער יהודי, הקורס הוכתר בהצלחה ומיד עם סיומו, מאיר נשלח לרומניה.

הכנת העליה מרומניה

גם מעבר הגבול לרומניה נעשה בלילה: בצד הרומני, בקרבת העיר אורדיאה (Oradia) חיכה קצין רומני בדרגת סרן. זה ליווה את בחורינו בהמשך הדרך. החבורה התמקמה בבוקרשט והופעלה ע"י הנציג הארץ ישראלי במקום - משה אגמי. כזכור, ימי החורף של 1947 היו לתקופה חשובה עבור המפעל הציוני. תוך כדי כך, ממשלת רומניה ביקשה להתנער מהתדמית האנטישמית שאיפיינה את משטרו של גנרל אנטונסקו, לכן הסכימה ליציאת שלושים אלף יהודים. מעשה שהשתלב היטב במדיניותו האנטי מערבית של הבלוק הקומוניסטי ומחווה הומניטרית שהביאה עמה גם הכנסה כספית.

מאחר שנותר זמן עד להפלגת האוניות ארצה, הוחלט לנצל אותו כדי להכשיר צעירים בקורסים להגנה עצמית. מאיר וחבריו פוזרו בין אתרי נופש הרריים, בהם ניתן היה לארגן את הקורסים במסווה של קייטנות קיץ. בחורינו עשו מלאכתם נאמנה, אם כי, היה חשש שהשלטון הקומוניסטי יגיב בחריפות, באם יתברר שמחנה הקיץ התמלא מכוון להכשיר חיילים להגנה. "מחנות הקיץ" נסתיימו כמתוכנן

והמדריכים חזרו לבוקרסט. שם התברר שהעליה עתידה להתבצע בארבע אוניות. השתים הראשונות היו: 'גאולה' עם 1388 עולים ו'מדינת היהודים' עם 2664 עולים. אלה התארגנו ועלו לרכבת בבוקרשט.

מיד לאחר מכן, אנשי הפלי"ם נשלחו לנמל קונסטנצה כדי להשתתף בהכנת שתי אניות נוספות: 'פאן יורק' ו'פאן קרסצנט'. כזכור, היו אלה ימים בעלי חשיבות הסטורית: האו"ם דן בחלוקת הארץ בין תושביה היהודיים לבין תושביה הערביים. כשהגיע רגע ההכרעה נערכה הצבעה. זו שודרה ממרכז האו"ם לרחבי העולם. בנמל הרומני, בחדרון קטן, הצטופפו בחורים ארץ ישראלים וכמה מתנדבי מח"ל סביב מכשיר רדיו צרוד וצהלו, בכל פעם שנציג מדינה הצביע בעד ההצעה. התכנית אושרה ומאותו רגע, היה ברור שעומדת לקום מדינה יהודית בארץ ישראל ועלית המונים הייתה לצוו השעה.

כל איש פלי"ם קיבל משימת הכנה מיוחדת. זאת, בנוסף לעבודות הבניה שהתבצעו ע"י מקומיים. מאיר התמנה כמקשר בין הארצישראלים לבין אנשי הביטחון הרומני. לקראת סיום העבודות, הבחורים נשלחו לרחבי המדינה לאסוף את העולים ברכבות משא, להסיע אותם אל הגבול הבולגרי וכדרך להבטיח בטחונם ולדאוג למחסורם. נזכיר שהשלטון הרומני לא היה ערוך למבצעים כמו העליה הגדולה, לכן, עד כמה שהדבר ישמע מוזר, בחורינו נדרשו להעביר את הוראות שירות הבטחון הרומני, מהמרכז בבוקרשט, למשרדים בעיירות, מהן היו אמורים לצאת העולים.

בדצמבר 1947, בצפון רומניה ירד שלג זה מספר ימים. תוך כדי כך, מאיר החל באיסוף העולים מהעיר באיה מארה (Baia Mare) ומשם היה צריך להסיע אותם דרומה אל הגבול הבולגרי.

הבעיות הלכו ונערמו: כמויות המזון הדרושות לא היו זמינות, אמצעי חימום לא היו כלל בנמצא וכמו כן, הייתה סכנה של עיכוב היציאה בשל השלג הכבד. כושר אילתור ארצישראלי סייע ובהדרגה, הבעיות באו על פתרון. כמה עשרות עולים התארגנו בכעין "משטרת רכבת" וזו הוכיחה עצמה במהלך הנסיעה דרומה. לבסוף, הרכבת יצאה מבאיה מארה בדרכה דרומה. במחצית הדרך, הצטרפה אליה רכבת שניה שהגיעה ממזרח המדינה וביחד היו למשלוח של כארבעים קרונות ושני קטרים. הרכבת התקדמה באיטיות, אך ללא עיכובים. בכל עיר "משטרת הרכבת" אבטחה קליטת העולים ושמרה שלא יצטרפו נוסעים חסרי אישור, כי למרות גודל המשלוח, הביקוש עלה על ההיצע (מכסות העליה חולקו מראש בין התנועות הציוניות). למרות ההקפדה, היו ניסיונות להגניב נוסעים חסרי זכאות. תמימים התפתו לשלם לרמאים למרות הבטחות שלא ניתן היה לממש, כך שבבוא הרגע, נאלצו

להשאר מאחור למרות שחיסלו הכל כשהכינו עצמם לעליה.

ליווי העליה

הרכבות הגיעו לנמל ג'יורג'יו (Giurgiu) על שפת הדנובה. משם, העולים הועברו במעבורת אל הצד הבולגרי. בנמל רוסה (Ruse) נתקבלו ע"י סטפאן - נציג המפלגה הקומוניסטית הבולגרית. בהדרכתו, האלפים הלכו-נגררו עד שהגיעו אל תחנת רכבת גדולה. הבולגרי החסון הטיב להתייחס אל העולים: צייד את רכבת המשא הענקית בכל השרוש ומידי פעם, טרח לעצור, כדי לאפשר עשיית הצרכים: נשים מצד אחד של המסילה והגברים מצידה השני. בשעות הערב, הרכבת הגיעה לנמל בורגס. שם, על חופי הים השחור, כמו ברכבות הרומניות, התיצבו קבוצות של עולים בולגרים אשר פעלו כ"משטרת-אוניה". אלה סייעו בקליטת העולים, בהנהגת סדרי חיים מתקבלים על הדעת ובשמירה על כללי התנהגות. באותו הלילה, האוניות 'עצמאות' ו'קיבוץ גלויות' הפליגו אל חופי ארץ ישראל כשהן נושאות בקרבן מטען יקר: 15,236 עולים בלתי ליגליים.

ב'עצמאות', בנוסף לקברניט והמלחים פעלו גם המלווים שלנו, ביניהם: מיכה פרי ומאירק'ה.

ב-31 בדצמבר 1947, שתי האוניות עזבו את ים השיש ויצאו אל הים התיכון. מיד התקרבו אליהן כלי שיט של הצי הבריטי אלה דרשו החזרת המעפילים אל נמלי המוצא. סיפור המשא ומתן מתואר בספר שפורסם בנידון ואין כוונה לחזור כאן על כך. אחר יומיים, ב-3 בינואר 1948, שתי האוניות עגנו בקפריסין ומאיר הגיע למחנות החורף. שם, בפיקודו של אידל (יהודה!?) וביחד עם פלי"מניקים אחרים, עסק בהכשרת צעירי העולים לקראת הגיוס לצבא. הוא תרם את חלקו גם בחפירת מנהרות שנועדו להעברת אנשים וציוד, תוך התחמקות מעיני הבריטים.

במלחמה

כעבור חודשיים, מאיר חזר ארצה והצטרף אל גדודו - "הפורצים". ב-28 מרץ 1948 השתלב בכוח שהקדים את פעולת "נחשון" ועלה ירושלימה בניסיון נפל לתפוס את משלטי הדרך בכניסה ל"שער הגיא". הוא השתתף בקרבות ירושלים, פיקד על מחלקה, שימש כסגן מפקד פלוגה של דדו (דויד אלעזר) ולאחר זמן, התמנה כמפקד יחידת המשוריינים של הגדוד. מאיר פרץ עם אנשיו להר ציון ולעיר העתיקה והשתתף בפריצת "דרך בורמה". בהפוגה הראשונה חזר עם הגדוד להתארגנות ב"תל השומר". באותם ימים, 'המוסד לעליה ב' היה זקוק עדיין למלווים ומאיר נשלח מחדש לאירופה כדי להביא אוניה עם חמש מאות עולים מהנמל הצרפתי 'לה סיוטא'. חזר ארצה עם

העולים ולאחר מכן התחתן. עם הזמן, נולדו לו הבנים: בועז וגיל.

חיל הים

באותם ימים של הקמת מדינה, התארגנה והלכה יחידת חבלה ימית ומאיר הצטרף אליה: יוחאי בן נון ואנשיו החלו להניח יסוד לשייטת 13. לאחר מכן, ב-1953, הוא עבר למפקדת חיל הים, בה מילא מגוון תפקידים ותוך כדי כך עבר קורסים, עלה בדרגות ולמד הנדסת יצור בטכניון. אחר זמן, מאיר היה פעיל בהקמת הכוח הימי באילת ועם פרוץ מלחמת סיני היה למפקד הבסיס בשארם א-שייח. בהמשך כיהן כקצין אג"מ של "איזור ים סוף" וב-1963 הוא הושאל למוסד למודיעין ונשלח על ידו לברזיל.

אחר שנתיים, חזר ארצה, והשתחרר מצה"ל.

מאיר האזרח

החל מיום השחרור, עברו על מאיר אותם חבלי הסתגלות השמורים למשוחחרי שירות הקבע שנאלצים, בגיל מתקדם יחסית, לבנות לעצמם קריירה שניה. הוא השלים גם לימודי כלכלה ומדעי המדינה ולאחר מכן, יצא בשליחותה של הסוכנות היהודית לטורקיה ולאורוגואי. החל ב-1977, הועסק ע"י חברה ישראלית כמומחה לארגון וניהול ומידי פעם נשלח לארצות העולם כדי לתרום מניסיונו בהבטים הארגוניים והניהוליים של פרויקטים לפיתוח חקלאי. ב-1990 אברהם מאיר יצא לגמלאות, התיישב בנתניה והחל לכתוב זכרונות.